

Arlanda Flygsamlingars Vänner

December 2021

Ansvarig utgivare: Ove Andersson

Redaktör: Jan Forsgren

Lägesrapport vintern 2021

Efter att Corona-restriktionerna nu till stor del hävts har AFV:s verksamhet i mångt och mycket återgått till det normala.

Torsdagen den 21 oktober var det exakt 20 år sedan AFV bildades. Närvarande vid firandet var vår hedersmedlem Lars Gibson, som dagen till ära passade på att fylla jämt 90 år!

Även om antalet besökare än så länge är relativt få till antalet, har flera guidade visningar för grupper kunnat genomföras under oktober och november. Två evenemang har även kunnat genomföras. Först ut var Women in Aviation International (WAI), som den 13 november genomförde sitt första publika evenemang. Målgruppen var att väcka intresse bland flickor och kvinnor att jobba inom flyg. Helgen efter fanns IPMS Stockholm på plats för att bygga ihop plastmodeller.

AFV:s årsmöte, vilket samlade ett 30-tal medlemmar, ägde rum den 27 november. Dock omfattade årsmöteshandlingarna, inklusive ekonomi, endast de tre första kvartalen av 2021.

Arbetet med P-38:an går nu in på sluttampen. När flygplanet färdigställts, kommer det att hängas upp i taket.

Miros trägna arbete med höjdrodret till SE-KAL innebär att stabilisatorn snart är färdig. Stabilisatorn kommer att flyttas upp på en av containrarna. När så skett, kommer vi att omdisponera maskinparken i verkstaden. Arbetet med NAB 9:an fortsätter oförtrutet. Bengt Emilsson och Kalle Rydning är sysselsatta med plåtarna kring motorn medan Börje Holmberg fortsätter med lackningen av en av de dukklädda vingarna.

Statens Kulturråd har beviljat AFV ett bidrag om 101 500 kronor. Att civil flyghistoria är kultur är för oss i AFV en självklarhet, men detta generösa bidrag visar att även statsmakterna börjar inse betydelsen och värdet av de historiska flygplan och andra föremål AFV är satta att förvalta. Vi kommer att fördela pengarna på bästa sätt, bl.a. genom att uppgradera vår flygsimulator, ta fram nya utställningsskyltar med QR-koder, m.m.

Genom Lennart Berns försorg, har AFV:s medlemmar nu 20% rabatt på övernattning på Jumbo Stay. För att utnyttja rabatten skall medlemskap i AFV anges vid bokning.

Jan Forsgren

Riesler R.III S-AAR

Som tidigare utlovat, kommer här lite mer 'kött på benen' om samlingarnas världsunika Riesler R.III, som i år fyller

jämt 100 år. Efter att Filip Bendel vintern 1921 tagit flygcertifikat, passade han på att köpa Rieslern, vilken våren 1922 monterades ihop i ett garage på Linnégatan i centrala Stockholm. Konstruktören

Walter Riesler deltog i arbetet med att färdigställa flygplanet. Efter besiktning den 1 juni blev Rieslern 12 dagar senare officiellt registrerad som S-AAR. Även om den då 19-årige Bendel innehade ett tyskt flygcertifikat, måste han göra certifikatprov på Barkarby för att erhålla ett svenskt dito. Certifikatproven innefattade bl.a. en timmes flygning på en höjd om 2 000 meter.

Då bränsletanken endast rymde 14 kg bensin, fick detta prov avbrytas: ”Rätt som det var, när timmen i det allra närmaste hade förflutit, tvärstoppade motorn. Hvar och en insåg, att något måste ha inträffat. Men flygaren alldeles tydligt maskinen fullständigt, och en synnerligen elegant glidflykt begynte. För att inte för mycket generas af kastvindarna på 1,000 metershöjden, satte hr Bendel maskinen rätt på näsan nedåt och sänkte sig i ett huj flera hundra meter. Så restes maskinen igen, och efter en vid, vacker spiral verkställde han en exemplarisk pricklandning, alldeles i utkanten av landningsmärket.”

Snopet nog, hade bensinen tagit slut. Bendel flög sitt eget ägandes flygplan relativt sporadiskt innan han i november 1922 emigrerade till USA. Rieslern ställdes upp på en loge på hans föräldrars gård utanför Eskilstuna. Bendel och Rieslern uppmärksammades i den svenskspråkiga Svenska Kuriren, vilken gavs ut i Chicago. Bendel önskade, sade han, ”popularisera flygningen”, medan Rieslern beskrevs som en ”flygande motorcykel”.

Efter att Bendel återvänt till Sverige, flögs Rieslern vid enstaka tillfällen. Det återfanns 1962 av AFV-medlemmen

Ola Laveson, och skänktes av Bendel till dåvarande Luftfartsverkets historiska samlingar.

Då Rieslern efter närmare 40 år på en loge s a s var i befintligt skick, fick flygteknikern Hugo Svensson uppdraget att renovera flygplanet till en utställning i Helsingborgs konserthus. Enligt Svensson, så påminde Rieslern om: ”tre korslagda ”kommisängar”. Ett halvt skevroder hade duk; i övrigt var duken borta. Kroppsrören bitvis genomrostade, spryglar var deformationer eller saknades, ett hjul saknade däck och slang; annars var den bra”.

Svenssons arvode för restaureringen var 1 000 kronor. I sin redogörelse över arbetet jämförde han Rieslern med skolflygplanet Sk 10: ”En svetsad stålörskonstruktion, diagonalt stagad med pianotråd, därefter dukklädsel – starkt som f-n.” Märkligt nog var bultar och skruvar dimensionerade i millimeter och gängningen i tum!

Utställningen, som ägde rum 1966, besöktes bl.a. av fem Flygvapengeneralerna, samt den amerikanske astronauten John Glenn. Den senare skall ha klappat Rieslern på nosen, och därefter upphöjts till hedersmedlem i Nordvästra Skånes Flygklubb. Flygplanet visades ytterligare en gång i Helsingborg 1968, och var under mellantiden lagrat i Höganäs.

Rieslern restaurerades ännu en gång 1976 av dåvarande Arlandagruppen. Nu hänger Rieslern från taket på Arlanda Flygsamlingar. Flygplanet är världsunik, och det enda kvarvarande i sitt slag.

Jan Forsgren

Arlanda Flygsamlingar

Öppet varje helgfri tisdag och torsdag 1000-1500, samt första helgfria lördagen varje månad 1000-1500

Kontaktinformation:

Postadress: Arlanda Flygsamlingar
190 45 STOCKHOLM-ARLANDA
Tel: 08-59360033
E-post: arlandasamling@telia.se

Hemsida: www.arlandaflygsamlingar.se

Plusgiro: 352680-3

Organisationsnummer: 802411-6561

Kontaktpersoner:

Jan Forsgren: Tel: 076-822 69 20

E-post: janforsgren@yahoo.se

Ove Andersson: Tel: 070-849 21 71

E-post: b.ove.andersson@telia.com